Václav Matoušek Bill the Hobo: Botanica Hilaris

Latinský název výstavy *Botanica Hilaris* odkazuje ke kulturnímu a duchovnímu prostředí klášterů, které byly po staletí kromě jiného i místy, kde mniši pěstovali, zkoumali a popisovali rostliny. Vytvářeli herbáře, iluminované rukopisy a encyklopedie o přírodě. Vedle přesného pozorování často zachycovali i rostliny známé jen z vyprávění, opisovaných zdrojů či bájesloví. Botanický obraz tak nebyl jen záznamem skutečnosti, ale vždy i prostorem pro imaginaci.

Velmi podobně přistupuje k rostlinným motivům i Václav Matoušek aka Bill the Hobo, výrazná postava domácí postgraffiti scény, mezi jehož nejsilnější stránky patří osvobozená bezprostřednost a výjimečná ironizující zkratka. Jeho obrazy rozhodně nevytvářejí botanický atlas ani katalog konkrétních druhů. Vycházejí sice z reality, ale navzdory tomu až trochu rozjíveně posouvají pomocí jeho typické rozmáchlé „čmáry" typologii rostlin a květin do prostoru fantastické emotivní proměny.

Přestože se groteskní náměty jeho obrazů nezdají být na první pohled hlubokomyslné, skrývají se za většinou z nich úvahy o obecnějších otázkách. Cyklus těch nejnovějších vyrůstá z jeho pozorování biotopu v bezprostřední blízkosti domova. Na místě bývalého industriálního areálu, který si během let téměř úplně vzala zpátky zase příroda, sleduje Václav Matoušek proces spontánní obnovy i postupné změny druhové skladby. S klimatickou změnou přicházejí nové druhy rostlin, jiné ustupují a krajina se proměňuje. Významnou roli hraje i motiv sucha. On sám tento proces zachycuje jako příběh migrace, přizpůsobování se a odolnosti. Rostliny se stávají odrazem krajiny, která se mění před očima a hledá novou rovnováhu

S těmito tématy jsou u něj dokonce propojeny i použité materiály. Olejové pastely, nešepsovaná plátna a vrstvy hlíny odkazují k bezprostřední fyzické zkušenosti s půdou a vegetací. Stříkané a stékající akrylové barvy mohou evokovat naléhavé čekání na déšť. Reliéfy z cementové hmoty připomínají vápenec, geologický základ Českého krasu, krajiny, v níž Václav Matoušek žije a pracuje. Jeho malba se tak nečekaně stává místem setkání botanických, geologických i klimatických procesů.

V dialogu s architekturou broumovského kláštera získává *Botanica Hilaris* další významovou vrstvu. Stejně jako středověké herbáře nestojí ani tyto obrazy jen na hranici mezi pozorováním a představivostí. Jsou pozitivně nadsazeným svědectvím o proměnlivosti světa, v němž se příroda neustále přepisuje, vytváří nové formy a překračuje zavedené kategorie. Z reálných proměn krajiny vyrůstají tvary, struktury a organismy, které mohou být stejně tak záznamem skutečnosti jako výzvou ke snění. *Botanica Hilaris* je pozváním pro děti i dospělé, aby se na chvíli stali objeviteli neznámého rostlinného světa a probudili v sobě tvůrčí zvědavost, s níž se kdysi mniši skláněli nad stránkami svých herbářů.

Radek Wohlmuth